

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ה' ניסן תשע"ח | דף היומי בבלי: עבודה זרה סה.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ט עד סעיף כ"ה. | לוח יומי מקוצר: עמוד 184 סימן ש"ג.
מוסר: פרק י"ב מאות ד' "ועתה נבאר" עד סוף הקונטרס.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ד משנה ז עד משנה יג.

הדף היומי בהלכה

האם מותר לאשה לאכול רימון בשבת?

אולם, אכילת מאכלים שצובעים את פני האדם וידיו בעת אכילתם - כגון פרי הרימון - מותרת, כיון שאין צבע זה מוגדר כ'צבע', אלא כלכלוך בעלמא. ויש שהסתפק בנוגע לאשה הנוהגת לצבוע את שפתיה - אם רשאית לאכול מאכלים הצובעים את שפתיה בצבע הולם.

[שו"ע שג, כה, משנ"ב עט, שעה"צ סה, וביה"ל ד"ה משום; ביאורים ומוספים דרשו,

[53-49]

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת, היא מלאכת 'הצובע'. הגדרת המלאכה היא - צביעה, או חיזוק הצבע הקיים; ולכן, לדוגמה, אסור לצבוע נעליים בשבת, ואסור גם למרוח עליהן חומר שקוף המחזק את צבען (ופעולה זו אסורה לפעמים גם משום מלאכת 'ממרח', או 'מעבד').

צביעת בגדים, עורות, כלים, קירות, רהיטים וכו', אסורה מדאורייתא; וצביעת עור האדם אסורה מדרבנן; אך יש הסוברים שאף צביעת עור האדם אסורה מדאורייתא.

הדף היומי בהלכה

איסורים כרוכים בשימוש בחומרי איפור בשבת?

למרוח על שפתיה 'שפתון' שקוף, למרוח על פניה חומר המעדן ומחזק את הצבע הטבעי של העור, או לצבוע את צפורניה ב'לקה' שקופה. ואבקת איפור שאינה על בסיס שומני, ובוודאות אינה נצמדת לפנים כלל אלא נופלת לאלתר - נחלקו הפוסקים אם מותר להשתמש בה בשבת.

[שו"ע שג, כה, משנ"ב ביאורים ומוספים דרשו, 51-48]

כאמור, אסור לצבוע את עור האדם בשבת. ולפיכך, אסור לאשה לצבוע את פניה, עיניה ושפתיה, בחומרי איפור בכל צבע שהוא, ואף בכאלו שמטרתם רק לכיסוי כתמים; וכן אסורה לצבוע את צפורניה ב'לכה'. וזאת בנוסף על איסור 'ממרח', הכרוך לרוב בפעולות אלו.

ומכיון שאיסור 'צובע' כולל, כאמור, אף חיזוק הצבע הקיים - אסור לאשה

הדף היומי בהלכה

ניתן להשתמש בשטר כסף כ'סימנ'יה' בשבת?

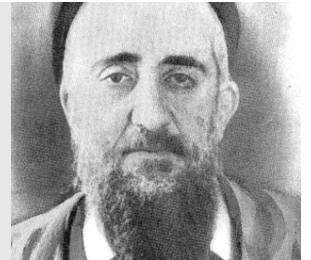

או לעשות בו בערב שבת מעשה מסוים המייחד אותו לשימוש זה; ולחילופין - יש להשתמש בו מספר פעמים לשימוש זה; ויש אומרים כי די בפעמיים. וחפץ שלא מקובל כלל לייחדו לשימוש של היתר לעולם - וכגון מטבעות ושטרות - נחלקו הפוסקים אם ייחודו לשימוש של היתר מתיר את טלטולו.

[שו"ע שג, כב, ומשנ"ב עג-עה; ביאורים ומוספים דרשו, 45-43]

חפץ 'מוקצה' שייחודו לפני שבת לשימוש מסוים המותר בשבת - מותר לטלטלו בשבת. ויש להבדיל בענין זה בין שני סוגי חפצים: חפץ שרגילים לייחדו לשימוש מסוים זה - לכתחילה יש לייחדו לשימוש זה לעולם, אך במקום הצורך ניתן לטלטלו גם אם ייחודו לשבת זו בלבד. ושימוש בחפץ פעם אחת בימות החול לשימוש של היתר - נחשב כייחוד לעולם.

וחפץ שאין רגילים לייחדו לשימוש מסוים זה - לכל הדעות צריך לייחדו לעולם,

חודש לפני החג השיג רבי מצליח מאזוז את כל מרכיבי החרוסת - מלבד רימון, והצטער על כך ביותר. והנה במהלך הנקיין לפסח הופתעו בני ביתו לגלות מתחת לארון הספרים רימון אדום וגדול...

כאשר משמים סובבו שבראש השנה יתגלגל רימון אל מתחת לספריה על מנת לזכות אותו להגיע לשלמות ההידור שבה כל-כך רצה, ובשמחה של מצוה ניגש למלאכה והכין חרוסת טובה ומשובחת מהודרת לפי כל ההידורים המצויים בפוסקים. מאותה שנה דאג לאחסן רמונים אצל אחד מתלמידיו שבביתו היה מקרר חשמלי, וכך מדי שנה היה מכין כמויות גדולות של חרוסת מהודרת ומחלק גם לידידים וקרובי משפחה.

בנו הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א ראש ישיבת כסא רחמים, ציין לפלא (בתולדות חיי הגר"א מאזוז זצ"ל עמ' כ"ו), שרבנו הרמב"ם מונה את הרמונים בין הפירות שאינם נשמרים בלחותם אפילו שבעה ימים, וכן כתב במורה נבוכים (חלק ג' סוף פרק מ"ג), וכאן נותר הרימון עסיסי חצי שנה תמימה, עד שנתבקש על ידי רבי מצליח זצ"ל עבור החרוסת.

(ע"פ ספר לבוש יוסף וגליון פניני הפרשה)

שנה אחת ביקש הגאון רבי מצליח מאזוז זצ"ל הי"ד לעשות את החרוסת לליל הסדר עם כל ההידורים והעניינים המוזכרים בפוסקים, ולהכינה מכל הפירות שנמשלו בהם ישראל - תאנים, אגוזים, תמרים, תפוחים, ענבים, שקדים ורימונים. חודש ימים קודם החג השיג את כל הפירות ומרכיבי החרוסת, רק פרי אחד לא הצליח למצוא - רימון, והיה מצטער על כך ביותר.

בין לבין החלו בעבודות הנקיין והסדר בביתו לקראת פסח, והנה למרבת ההפתעה גילו בפניה חבוייה מתחת לארון הספרים רימון יפיפה אדום וגדול. נזכרו בני הבית כי אכן בראש השנה התגלגל רמון מתחת לארון ונלאו להוציאו משם. אמנם, תיארו לעצמם כי רימון ישן שכזה ודאי כבר הבאיש והרקיב בתוכו, אך הנה כאשר פתחוהו גילו לתדהמתם כי הוא נותר עסיסי ובשל, לא נס ליחו ורימה לא היתה בו.

גדולה היתה שמחתו של רבי מצליח זצ"ל על ההשגחה הפרטית לה זכה,

פניני הפרשה

"ישבתי שם ולמדתי עד השעה 1:00 בלילה. לפתע הופיע יהודי צעיר למדי וארשת פניו רצינית. הוא אחזני בידי, וללא אומר ודברים נטלני עמו, ירד עמי במדרגות ונכנס עמי לחדר עמוס ספרים..."

"אני", סיפר רבי שלמה, "עשיתי עצמי כישן, ואולם כעבור רגעים מעטים עשיתי לי חרך מתחת השמיכה והתבוננתי אנה הובאתי ומה מתרחש סביב. "ואז ראיתיו עומד ללא נייע אצל החלון ושני ספרים בידיו והוא מרוכז בהם בכל ישותו. השעות חלפו ואילו אני דבק ב'הצצותי', משתאה מחריש לדעת מי הוא זה ומה מעשיו. בכל אותו הזמן ראיתי מחזה אחד ויחיד, האיש עומד כמסומר למקומו, שקוע בספריו, כאילו אין עולם סביבו.

"לכשהאיר השחר יצא האיש מהחדר לרגע. ניצלתי את ההזדמנות", מצטדק ר' שלמה, "ונשתי את החדר בחפזה. כעבור זמן נודע לי כי זה האיש הוא רבי יעקב ישראל קנייבסקי בעל מחבר הספר 'קהילות יעקב'."

(תלמידו הגאון רבי ישראל מנחם וינגרטן שליט"א ר"י משנת שלמה - ממקור ראשון)

זאת תורת העלה... על המזבח כל הלילה עד הבקר (ויקרא ו ב)

סיפר הגה"צ רבי שלמה הופמן זצ"ל: "בצעירותי כשנסעתי לבני ברק לנישואי ידידי רבי מיכל יהודה ליפקוביץ' [זצ"ל], בהסתיים השמחה מצאתי עצמי לבדי בב"ב ללא יכולת לצאת משם [האוטובוס היחיד עזב את המקום קודם לכן]. ולפיכך נכנסתי לבית המדרש דשיבת 'בית יוסף' [נובהרדוק, כהיום שוכנת שם ישיבת 'בית מתתיהו'].

"ישבתי שם ולמדתי בדד, עד השעה 1:00. לפתע הופיע במקום יהודי צעיר למדי וארשת פניו רצינית. הוא אחזני בידי, וללא אומר ודברים נטלני עמו, ירד עמי במדרגות, ונכנס עמי לחדר עמוס ספרים בכל צדדיו. הוא סימן לי לשכב במיטה שעמדה שם, אחר כיסני בשמיכה, משגיח שאני מכין עצמי לשינה. והכל כאמור, בדממה מוחלטת.

עניינא דיומא - פסח

הגעלת כלי אלומיניום חדשים בזמננו

משיחתו, וכמו כן יצרנים רבים משתמשים בשמן צמחי ולא בשומן מן החי. וכיון שהגעלה זו אינה מעיקר הדיון, אלא חומר - יש שהקלו בה בקולות מסוימות. וכשמיעדים את הכלי החדש למאכלים צוננים בלבד - לכל הדעות אין צורך להגעילו.

[ביאורים ומוספים דרשו, תנא, 4-5]

יש אומרים כי בזמננו שהכלים אינם כה יקרים כבעבר, רצוי לרכוש כלים חדשים לפסח ולא להכשיר כלי חמץ בהגעלה או בליבון. ברם, רבים נהגו להגעיל אף את הכלים החדשים העשויים ממתכת ואלומיניום, כיון שיש מן היצרנים שמושחים את הכלים בשומן המופק מבעלי חיים שאינם טהורים. ויש שמחמירים בכך אף בימינו, למרות שסביר להניח שהשומן היה פגום בשעת

בעיצומה של הריתחא דאורייתא נכנס להיכל הישיבה הרב שלמה לורינץ וביקש לשוחח עם הגרא"מ שך. הימים היו ערב בחירות, ושאלות כבדות משקל ציפו להכרעתו של מרן

התבטלתי מן התורה, ועל כן נגרות אלי (שלעפן זאך צו מיר) כל הבטלות הללו. "חז"ל אומרים: 'עד שלא ניתנה טלית על האדם, אומרים לו פרוש לך מצרכי ציבור, ומשניתנה טלית על האדם, אומרים לו כלך לך אצל צרכי ציבור'; אולם אני מוותר על הטלית... נכון, הדברים הללו אפשר לעשותם שלא לשם שמים ואפשר לעשותם לשם שמים, נכון גם שאם עושים אותם לשם שמים מקיימים מצוה ויש על זה שכר בגן עדן, אולם למרות הכל, לדרגה 'תורה' אין זה מגיע. 'צו תורה קומט דאס נישט'.

"לדעת ללמוד לא יודעים מזה. לעולם הבא צריכים להתכונן עם תורה. שם רק לומדים תורה. ומה לומדים שם? מה שלמדו בעולם הזה, ולזה העצה היא רק לימוד. שם אין בחירות..."

(במחיצתם)

ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך (אבות ד י)

העובדה הבאה הובאה בספר 'כתבוני לדורות' שנכתב ע"י אחד מתלמידי מרן הגרא"מ שך זצ"ל.

באחד הימים בשנת תשמ"ג שוחח מרן בלימוד עם תלמידים בהיכל הישיבה. בעיצומה של הריתחא דאורייתא: נכנס לביהמ"ד הרב שלמה לורינץ וביקש לשוחח עם מרן. הימים היו ערב הבחירות לעיריית בני ברק ושאלות כבדות משקל ציפו להכרעתו של מרן.

כטבעם של צעירים, הביטו הבחורים ביראת כבוד לעברו של הרב לורינץ, הזוכה לשוחח ביחידות עם מרן על עניינים החובקים זרועות עולם.

משסיים מרן את השיחה הממושכת עמו ושב אל התלמידים, פתח ואמר: "כתוב במשנה באבות (ד י) 'ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך'. כנראה

הילד שדרך בטעות על ציציותיו של הגר"א והערבי שתרם כסף לקמהא דפסחא

סקירה קצרה מפי עורך עלון 'לקראת שבת מלכתא' הרב משה הרמן על התכנים המיוחדים שיופיעו בעלון השבוע אי"ה

שטיינמן כשמישהו ביטא בפניו את מורת רוחו מפרסום תמונותיהם של גדולי ישראל על גבי עלוני קופות הצדקה, ואף אמר באירוניה כי יבוא יום ועמידו את גדולי ישראל בפתחי בתי הכנסת עם קופות מקשקות בידיהם... זאת, לצד מקבץ עובדות על הנהגותיו והוראותיו לעסקני קופות הצדקה שביקשו את הדרכתו לקראת חלוקות קמחא דפיסחא.

"ועוד מתוך הפנינים וסיפורי המופת על הנקינות וההכנות לפסח הנמצאים בשיאם בימים אלו בבתי ישראל: כיצד קיבלה הרבנית זילברשטיין ע"ה קבצן שביקש להיכנס לנוח בביתה עם צרות של חמץ בערב בדיקת חמץ; ומה הסביר הגאון רבי מיכל הורביץ לילדה שנכנסה לביתו ביום זה והפתעה לראות כי הכל כרגיל, אין תכונה מיוחדת והחמץ נמצא במקומו הקבוע על השולחן. "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל: הגה"צ המקובל רבי חיים לייב אויערבאך זצ"ל אביו של מרן הגרש"ז זצ"ל, מסר לבניו 12 דברים שיתרחשו לפני ביאת המשיח כפי ששמע מקשיש שאביו היה מתלמידי הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע, ושמע זאת מפיו. על חלק קטן מהרשימה תוכלו לקרוא בגליון השבוע, יחד עם עוד סיפורי גאולה וישועה, אשר במרכזם יריעה נרחבת על נס הצלתם של תלמידי ישיבת מיר, אשר ברחו ליפן וממנה הוגלו לשנחאי, ונשארו לפליטה גדולה.

"עובדות וסיפורים נוספים המופיעים השבוע בגליון: היהודי שעמד להשתחרר לאחר 20 שנות מאסר בסיביר ונקלע לפתע לסכנת מות מיידית, וברגע האחרון שם הקב"ה בפיו את המילים הנכונות; דמעותיו של החפץ חיים על הכבוד שחלקו לו בעיירה אישישוק וכיצד ניחמו הגאון רבי שמעון ראזובסקי; היהודי שחי עד גיל 100 לאחר שבילדותו דרך בטעות על ציציותיו הגר"א, ועוד ועוד, יחד עם פרפראות ורעיונות מפי טובי המגידים, פסקי הלכות והנהגות בענייני דיומא".

כמדי שבוע אנו מביאים את השיחה השבועית עם עורך עלון 'לקראת שבת מלכתא' הרב משה הרמן, ובה סקירה קצרה ותמציתית על התכנים המיוחדים שיראו אור השבוע בעז"ה בעלון השבועי.

"גליון פרשת צו - שבת הגדול, גזוש ומלא מטבע הדברים בענייני חג הפסח הקרב ובא עלינו לטובה, החג שהוא יסוד האמונה של עם ישראל לדורות. בגליון מוקדשת יריעה מיוחדת על החובה להשתדל ולהעפיל במדרגות האמונה, שאין להן סוף, ולא להסתפק באמונה הטבעית והבסיסית המושרשת בנו מילדות. בתוך הדברים מובאת תשובתו המופלאה של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי להגאון רבי שמואל הומינר, ובה פירוש מחודש ונוקב על הפסוק "ויזעתם כי אני ה'", זאת לצד מעשה שאירע עם בעל שמחה שגילה בסוף הערב כי מכיסו נגנב סכום של עשרת אלפים דולרים - סיפור אמתי המעניק המחשה מעניינת מהי אמונה ברורה וודאית.

"בגליון מובא גם לקט מרתק בענייני ההכנות לפסח, בדיקת חמץ, קמחא דפסחא ועוד, מגדולי ישראל: השאלות המפורטות שמרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל היה שואל את בני ביתו בעת בדיקת חמץ; את מי הזהיר לקצר בעת הבדיקה; כיצד הסביר את המנהג לנקות מעבר לדרישות ההלכה; מה הורה לגבי ספה שקשה לנקותה לגמרי, ומה היתה דעתו והנהגתו לגבי מצות יד ומצות מכונה. וכן - מה השיב משמשו של ה'אהבת ישראל' מוויז'ניץ כשהרבי ביקש ממנו לבדוק את החמץ שבלבו; מה אמר רבי אייזל חריף לקמצן שניער את כיסי בגדיו בערב פסח, ומדוע שורפים גם את נר השעווה כשריפת חמץ. "בעניין קמחא דפסחא, תקראו בגליון על דבריו של הגר"ח קניבסקי באשר לזהותו של הערבי האלמוני שהגיש לסבו הצדיק רבי אריה לוי חבילה עטופה בני עיתון לאחר תפילה נרגשת בכותל; על תשובתו המפעימה של מרן הגרא"ל

האם מותר למחנך של השנה הקודמת למסור פרטים על ילדי הכיתה למחנך של השנה הבאה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים:

שהם אשמים בכך שאינם מחנכים אותו כראוי, כגון שאומר על הקטן שהוא 'פרא אדם ואינו מחונך' - דעת הגר"נ קרליץ שעובר בזה על איסור לשון הרע. (ב) כאמור, באופן שיגרם לקטן נזק או צער, אסור בכל קטן. ולפי זה יש שכתבו שאסור לספר על קטן שעשה מעשה כלשהו אם הדבר יכול להזיק לו בגדלותו בשידוכים וכדו'. וכן אם יתבייש הקטן מדברי הגנאי, כגון שאומרם בפניו, דעת הגר"נ קרליץ שאף שלא יגרם לו נזק מזה, עובר בזה על איסור לשון הרע וכמו לענין אדם גדול.

(ג) קטן שהזיק לריהוט בית הכנסת וכדו', והגבאי תובע שיאמרו לו מי הזיק כדי שיוכל לתבוע מאביו שישלם - דעת הגר"נ קרליץ שאין לגלות זאת לגבאי, כיון שהקטן יתבייש בכך, אלא יאמר לאביו של הקטן מה אירע עם בנו, כדי שאם ירצה האב ישלם לגבאי.

(ד) מחנך של השנה הקודמת הרוצה למסור פרטים על הכיתה למחנך של השנה הבאה, כתב הגר"ח קניבסקי שמותר, כיון שיש בכך תועלת שידע איך לנהוג עמם. אכן יש שכתב שלמעשה יש לשקול בכובד ראש אילו פרטים למסור, כי לא כל מלמד אכן יתמסר כראוי לכל תלמיד להעמידו בקרן אורה למרות הרושם השלילי שקיבל מהמחנך של השנה שעברה, ובמקרים רבים ידביק תווית שלילית על הילד. אכן ישנם פרטים אחרים שחובה למוסרם למחנך של השנה הבאה, כגון מצב בריאותי של הילד, או מצב משפחתי ורגשי אשר יטיל אור על התנהגותו בבית הספר, וכן פרטים נוספים אשר יעזרו לילד להיקלט בחברה ולקבל את המירב מהמערכת החינוכית-לימודית בבית הספר.

בסעיף ג' (כלל ח') הנלמד היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', כותב רבנו כי לפעמים שייך איסור לשון הרע אפילו על קטן, כגון "לספר גנותו של יתום קטן שמגדלים אותו אחרים בתוך ביתם, דעל ידי זה יוכל להסבב שיגרשו אותו מביתם".

מדבריו משמע, שבמקום שאין חשש שיגרם לקטן נזק או צער, אין איסור לשון הרע, וכן מבואר בדבריו בבאר מים חיים (ס"ק ה), שבקטן בעלמא לא מצוי שיבוא לו נזק או צער על ידי זה שמספרים בגנותו, ולפיכך אין בזה איסור לשון הרע.

בביאורים ומוספים מציינים, שלכאורה הרי כתב 'חפץ חיים' לעיל שאיסור לשון הרע הוא לאו דווקא במקרה שיגרם מכך נזק, אלא התורה אסרה את עצם דיבור הגנאי על חברו. ומדוע בקטן הדבר תלוי אם יגרם לו נזק או לא? ומביאים כי יש שביארו, שאיסור לשון הרע הוא רק אם מתגנה על ידו בעיני השומעים, אבל בקטן, שאינו בן דעת, אינו מתגנה על ידי מה שמספר עליו, שכיון שהקטן פטור מכל המצוות ורק אביו מחויב לחנכו.

אכן, לספר על קטן שיש לו מידות מושחתות, יש שכתב שאסור אף על קטן בעלמא, כיון שעל ידי דברים כאלו מתגנה אף קטן בעיני השומעים. ורק מעשים שילדים רגילים לעשות, עליהם אין איסור לשון הרע בקטן בעלמא. ומאידך יש שכתב, שגם לספר על מידות מושחתות של קטן אין זה גנאי עבורו, כי אין ראייה מכך שגם כשהיה גדול יתנהג כך.

ונידונים נוספים בענין לשון הרע המובאים בביאורים ומוספים: (א) אם מספר לשון הרע על קטן ומתגנים בכך הוריו, שחושבים השומעים

המוסר היומי

הויתור על פרנסה כדי שלא להכנס לנסיון

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

ובנוסף, פרישתו מפרנסה כזו מחמת האיסורים והנסיגות הכרוכים בה, תעורר לב אחרים לפרוש גם הם מפרנסה זו. ומעלת זיכוי הרבים ושכרה, גדולות עד מאד. ואף אם בתחילה יהיו לו קשיים, שיעמוד ללא פרנסה, ובמצב כספי דחוק, אל ירך לבבו, ולא יתרפה, וידע כי זהו נסיון שמנסים אותו מן השמים, ויתחזק בבטחונו בה' אשר בודאי יעזרהו לבסוף. וככל שסובל צער ויגון עבור קיום מצות ה', כן יגדל שכרו לעתיד לבוא בכפלי כפלים.

[ע"פ תפארת אדם פרק יב]

פעמים שמזדמנת לאדם אפשרות לפרנסה הכרוכה בנסיגות של איסור, או אף בכשלון באיסור ממש, ובדרך קבע. ואם מתגבר ואינו מכניס את עצמו לנסיון, ואינו נכשל באיסור - אזי מלבד הרווח העצום שיש לו בעולם הזה, שמונע את נפשו מלהטמא ולהטמע בעבירות, עוד הוא זוכה בזה לעולם הבא, כי כל איסור ואיסור שהיה עשוי לבוא לידי, נחשב לו כאילו קיים מצוה.

ובמקום המוני המקטרגים שהיה נבראים על ידי העבירות ומשחיתים את נפשו, רח"ל, יבואו עתה גדודים גדודים של מלאכי זכות, אשר ישש וישמח עליהם.

"אחה"צ פגש אותי מרן הרב שך ושאלני האם אני מרגיש טוב, היות ולא מצוי שאינני מופיע בשיעור. ענית לך שב"ה אני מרגיש טוב, אלא שהייתי בסעודת פדיון הבן של אחייני..."

כל השולט בתורה שולט על הבריאה ככת תורתו

אהרן כהן

זאת התורה לעלה למנוחה ולחטאת ולקאשם (ויקרא ז, לו)

הגמ' אומרת (מנחות ק"י), אמר רבא מאי דכתיב "זאת התורה לעולה ולחטאת ולקאשם", כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא מנחה ולא אשם. אחד מתלמידיו של מרן הרב שך זצוק"ל, סיפר שכשהיה בחור, נעדר יום אחד מן השיעור היומי. "אחה"צ פגש אותי מרן הרב שך", סיפר התלמיד, "ושאלני אם אני מרגיש טוב, היות ולא מצוי שאינני מופיע בשיעור. ענית לך שב"ה אני מרגיש טוב, והסיבה שלא השתתפתי בשיעור, היא מפני שהשתתפתי בסעודת פדיון הבן שנערכה לאחייני.

"הבעה של מורת רוח עלתה על פניו של מרן הרב שך, והוא לא שש על תשובתי. הוספתי מיד ואמרתי לו, שאומרים שיש בסעודה זו עניין גדול, ולא רק זו אלא אף מכפרת היא כמו פ"ד תענית... מרן זצ"ל התרגש כולו ואמר לי נחרצות: 'דע לך, ששעה של לימוד תורה שקולה אף היא לא פחות מפ"ד תעניות!'"

...

לגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א הגיעו שתי שאלות חמורות: השאלה הראשונה: בבית חולים מסוים בארץ, החליטה ההנהלה לחנוך שתי מחלקות חדשות - דיאליזה ופגייה, אך עקב צמצומים היתה להם אפשרות להקים רק אחת מהן, והגיעו לשאלו מה עדיף על מה? השאלה השניה היתה, בהקשר לחבר עירייה באחת הערים בארץ, שקיבל אפשרות לפתוח מוסד אחד: תלמוד תורה או מרפאת בית חולים ורוצה לדעת מה עדיף?

כששמע את שתי השאלות הללו, אמר להם שצריכים להפנות את זה לסנהדרין של תקופתנו.

הוסיף הרב וציין, שעל השאלה הראשונה השיב כבר אחד הגדולים... ולגבי השאלה השניה: בזמן ה"בן איש חי", כשנשאל שאלה דומה ענה להם, שעדיף להקים תלמוד תורה, והסביר: "ביחס לבית החולים - אם אתם לא תתרמו יהיו אחרים שבינו את הצורך בכך, והם כבר ינדבו מכספם למטרה זו, אבל באשר לתלמוד תורה - רק מעטים מבינים את גודל ערכו, ואם אתם לא תתרמו, קיים חשש שהוא לא יבנה לעולם".

המשיך הגאון ר' יצחק זילברשטיין והוסיף: "כששאלתי את אחד הגדולים את השאלה, השיב לי באופן אחר, שאם יהיה תלמוד תורה, לא יהיה צורך בבית חולים!!!!"

...

מצויים אנו ימים ספורים לפני חג הפסח הבעל"ט. נוכל לראות דברים דומים על נס קריאת ים סוף, כפי שמבאר לנו ה"אור החיים" הקדוש וכמבואר להפליא

בספר 'זמתוק האור':

כשמשנה רבנו צווה על הים להיקרע, ענה הים: "לא אקרע! מפני שאני זקן יותר ממך, שהרי אני נבראתי ביום השלישי לבריאה ואתה נבראת ביום השישי", וכבר אמר הקב"ה "והדרת פני זקן!"

הלך משה רבינו ע"ה לקב"ה ואמר לו: "הים לא רוצה להיקרע, מה אעשה?" שם הקב"ה את ימינו על ימין משה והים נקרע.

מסופר בגמ' (חולין ז'): שבשעה שהלך רבי פנחס בן יאיר לפדיון שבויים, הגיע לנהר גינאי ולא הצליח לעבור. אמר רבי פנחס "גינאי, חלוק מימך", אמר לו המלאך שממונה על הנהר: "לא! אתה הולך לעשות רצון קונך, ואני הולך לעשות רצון קוני, אתה - ספק עושה ספק אינך עושה, אני - וודאי עושה, ואין ספק מוציא מידי וודאי".

אמר לו רבי פנחס בן יאיר "גינאי, חלוק לי מימך, ואם לאו, גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם", מיד נקרע הנהר. לאחר שעבר, והנהר חזר לשטוף, אמר לו רבי פנחס בן יאיר "יש כאן אדם נוסף המוביל חיטים לאפות מצות, ומאחר ואסור שהחיטים ירטבו, שכן הם יחמיצו, אתה מוכרח להיקרע שוב בשבילו, כדי שיוכל לעבור". מיד לאחר מכן נבקע הנהר פעם שניה, ובעל החיטים עבר. לאחר ששוב המשיך הנהר לזרום, אמר לו רבי פנחס בן יאיר "יש כאן סוחר ערבי שהולך אתנו, הבקע גם עבורו, שלא יאמרו כך עושים לבני לוי, (כלומר שלא משאירים בני חבורה במקום)?"

ואכן הנהר נבקע בפעם השלישית! מסיימת הגמ': אמר ר' יוסף כמה כח יש באדם גדול יותר ממשנה רבינו ועם ישראל, שאצל משה רבינו נקרע הים רק פעם אחת, ואילו אצל רבי פנחס בן יאיר - נקרע הנהר שלש פעמים..."

שואל ה"אור החיים" הקדוש: מדוע לא נקט משה רבינו באותה שיטה של רבי פנחס בן יאיר, ולא היה יכול לאיים על הים שייבש אותו? וביאר (שמות י"ד, כ"ז), שבשעה שהקב"ה ברא את העולם, התנה עם כל מעשי בראשית שיהיו נכנעים בפני התורה ועמליה, וממשלתם ושלטונם של עמלי התורה על הטבע, כממשלת הבורא ברוך הוא.

לכן, כאשר רבי פנחס בן יאיר אמר לו: "אם לא תקרע, אגזור עליך שתיבש", אין פה שום דבר מיוחד, זהו טבע הבריאה. אבל משה רבינו, הגיע אל הים לפני מתן תורה, לפיכך, אמר לו הים: "אתה בא אלי בלי תורה? א"כ אני יותר זקן". על טענה זו משה רבינו לא ידע מה לענות, לכן שם הקב"ה את ימינו על ימין משה, כי "מימינו אש דת למו", ובכך רמז הקב"ה לים: "דע לך, משה רבינו הוא בן תורה עוד לפני מתן תורה, לכן עליך להיקרע לפניו".